
Vindskydd

Lav dit eget transportable shelter. Syvejledning.

Et projekt af Thomas Hviid Madsen

Et projekt i samarbejde med:

Friluftsuniversitetet

www.friluftsuniversity.dk
post@friluftsuniversity.dk
(+45) 56-94 90 00

Akademin för Natur- & Friluftsliv

www.naturakademi.com
post@naturakademi.com
(+46) 0320-560 60

© Friluftsuniversitetet

Vindskydd

Lav dit eget transportable shelter. Syvejledning.

Hvad er nu dette?

Som en del af mit studie i friluftsforståelse på Friluftsuniversitetet i efteråret 2005 har jeg valgt at forsøge at lave et transportabelt vindskydd i bomuld. Endvidere har jeg valgt at delagtiggøre andre i mine erfaringer hermed.

Anledningen hertil er, at det er et unikt redskab i forbindelse med enkelt friluftsliv, bl.a. fordi man kan bibeholde kontakten med omgivelserne, selv om man har tag over hovedet, og også fordi man kan benytte bål som varmekilde. Endvidere er det ikke umiddelbart muligt at købe noget lignende, og det er derfor nærliggende selv at lave det.

På den måde håber jeg dels, at andre øjnene op for de unikke muligheder, der er knyttet til Vindskyddet som overnatningsmulighed og dels, at forenkle mulighederne for, at flere selv syr et sådant.

Min vejleder på projektet har været Christian Almer.

Thomas Hviid Madsen
thomashviidmadsen@hotmail.com
November 2005

Indhold:

Beskrivelse	Side
Indledning	3
Arbejdsgang	3
Arbejdstegning	4
Materialer	4
Syninger	4
Forstærkninger	5
Imprægnering. En eksperimentel afprøvning	6
Imprægnering med bivoks og træmjære	7
Brændbarhed	7
Afslutning	8

Et projekt i samarbejde med:

Friluftsuniversitetet
www.friluftsuniv.dk
post@friluftsuniv.dk
(+45) 56-94 90 00

Akademien för Natur- & Friluftsliv
www.naturakademi.com
post@naturakademi.com
(+46) 0320-560 60

© Må ikke kopieres, hverken helt eller delvist, uden skriftlig tilladelse fra Friluftsuniversitetet .

Vindskydd

Lav dit eget transportable shelter. Syvejledning.

Indledning.

Et vindskydd er en mellemting mellem et telt, en bivuak og et shelter.

Vindskyddet anvendes primært til skovfriluftsliv og er perfekt til en lille gruppe på kano-, kajak- eller skitur. Det er stort nok til at rumme 4 personer og alligevel ikke tungere end at en mand kan bære det.

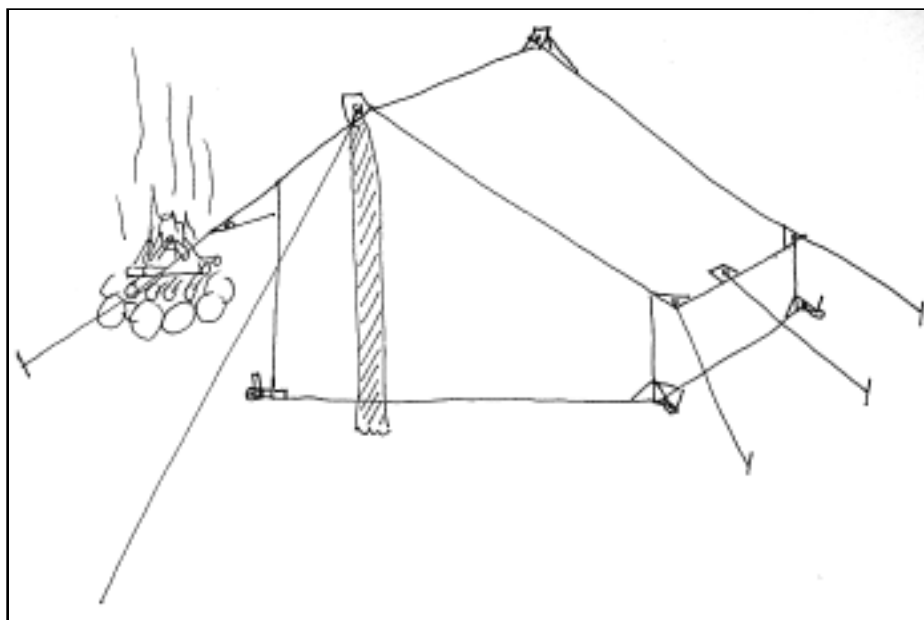
I vindskyddet er man tættere på naturen end i et almindelig telt.

Man sover ude med udsigt til stjernerne, men alligevel inde i læ for regn og blæst.

Derudover har man muligheden for bål lige foran vindskyddet, hvilket både giver varme og giver hyggen en tak i vejret.

I forbindelse med kanostudiet på Friluftsuniversitetet stiftede jeg for første gang bekendtskab med vindskyddet.

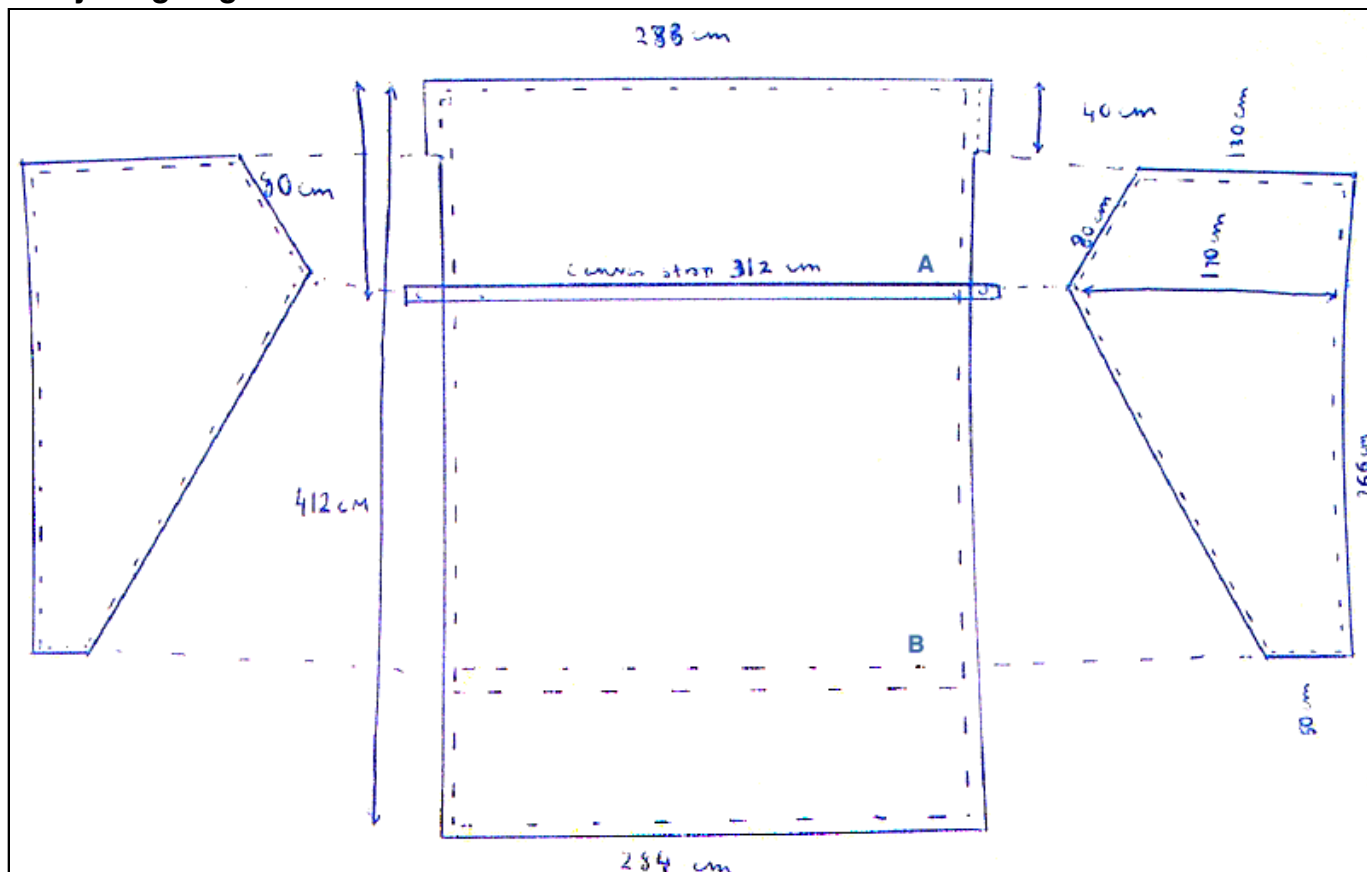
Herigennem blev jeg inspireret til at udvikle min egen model.

Arbejdsgang

- Bomuldsdugen klippes til i målene som er vist på arbejdstegningen
- En canvas strop 312 x 6 cm. syes fast på undersiden af taget (se A på arbejdstegningen)
- Gavl og tag syes sammen med dobbeltfaldsøm i begge sider, startende fra oven på arbejdstegningen. (se mere i syafsnittet)
- På overgangen mellem tag og endevæg laves en 5 cm fold, der syes på tværs af taget for at holde folden på plads (se B på arbejdstegning)
- Endevæg og gavl syes sammen med dobbeltfaldsøm.
- Alle kanterne rundt om vindskyddet foldes og syes med faldsøm (se mere i syafsnittet)
- De forskellige stropper og forstærkninger syes på (se mere under forstærkninger)

Arbejdstegning

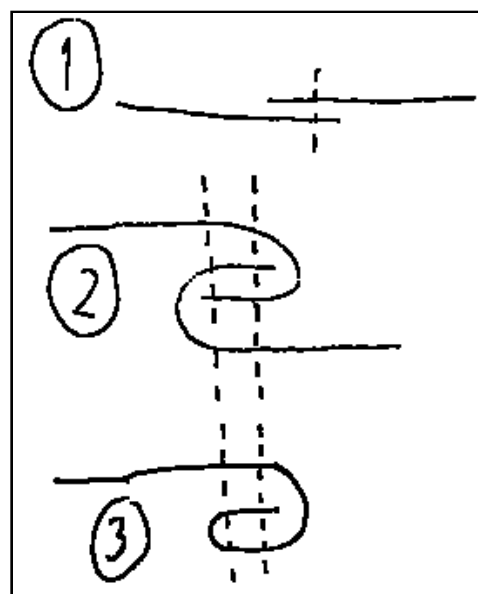
Materialer

- Passende stort stykke kraftigt bomulds-lærred (Se tegningen med målene)
- Læder 0,5x0,5 m
- Canvas strop ca. 450 cm og 6 cm bred
- Messingringe 10 stk
- Polyester tråd til at sy med
- Bardunsnor ca. 40 m

Syninger

- Alle sammensyninger er lavet med dobbelt faldsøm. Der går ca. 2 cm fra hvert stykke stof til en sådan. En dobbeltfaldsøm laves på følgende måde:

- 1) De to stykker stof lægges 2 cm ind over hinanden og syes sammen. (Se 1).
- 2) Stoffet foldes rundt, så syningen bliver skjult og derefter syes den nye fold igennem to gange. (Se 2).
- 3) Alle kanterne rundt om vindskyddet syes med faldsøm. Dette for at forstærke kanterne og for at sikre, at trådene ikke løber. (Se 3).

Forstærkninger

- I tagets 4 hjørner samt på midten foran og bagtil forstærkes med læder, og messingringe bankes i. Heri fastgøres bardunlinerne.

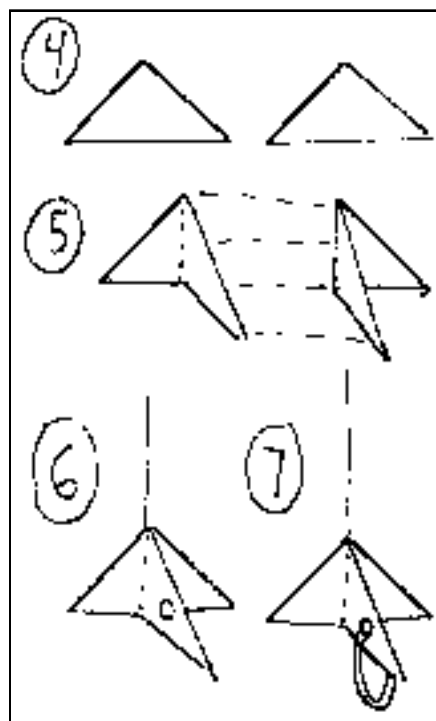
- I hjørnerne bagtil nederst har jeg brugt dobbelttrekantsforstærkninger i læder. De er lavet således:

a) To lige store lædertrekanter klippes ud (Se tegning 4)

b) De to trekanter foldes på midten, og de to halvdele syes sammen. (Tegning 5)

c) En messingring bankes i, og den dobbelte trekantforstærkning syes på vindskyddet. (Tegning 6)

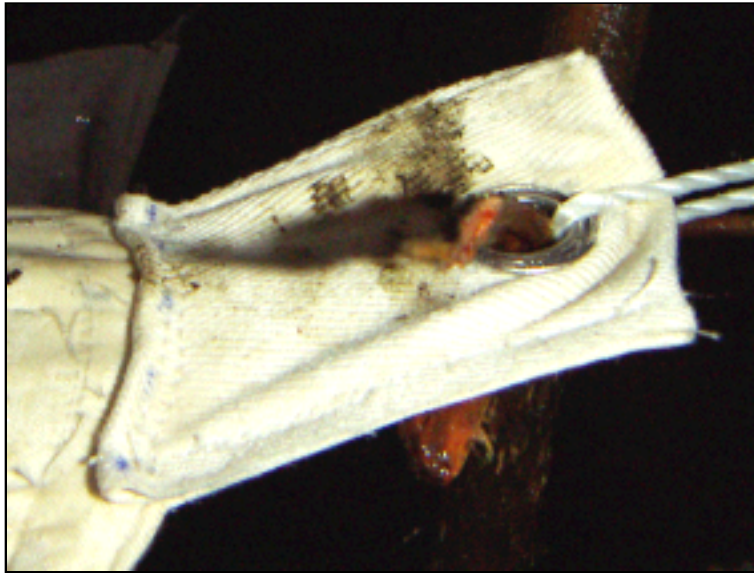
d) I messingringen gøres en canvas strop fast, stor nok til at en gren eller en ski kan fungere som pløk. (Tegning 7)

- Nederst foran og nederst midt på endevæggen syes canvas stropper fast, store nok til, at en ski eller gren kan fungere som pløk.

- Flapperne på tagrygs-stroppen blev lagt dobbelt og syet sammen. En messingring blev banket i.

En bardunsnor blev bundet i messingringen. Vindskyddet kan herefter både stå ved at blive spændt op mellem to træer og ved, at anvende to grene som teltstænger.

Stroppen ved tagryggen. Den løber hele vejen tværs over vindskyddet og er bukket om i enderne ved messingøjet.

Imprægnering. En eksperimentel afprøvning.

Jeg lavede undervejs et miniforsøg hvor jeg testede 3 forskellige imprægneringsprodukter, som jeg på forhånd havde hørt skulle være gode:

- Kogt linolie (linoliefernis),
- Bivoks blandet med træ tjære samt
- Parafinolie (tændvæske).

I forsøget indgik endvidere et stykke ikke-imprægneret som kontrol.

Forsøget:

Stoflapper 45x45 cm blev imprægneret og tørret i 6 dage.

Herefter blev stoflapperne bundet sammen i hjørnerne således, at de hver især dannede en pose.

Poserne blev hængt op, og der blev fyldt 0,5 l vand i hver.

Poserne blev løbende tjekket og masseret på, for at efterligne berøring og bevægelse.

Resultat:

Efter 20 timer var alt vandet løbet igennem stoffet, som var imprægneret med parafinolie. Det samme galdt for stoffet uden imprægnering.

Efter 37 timer blev forsøget stoppet.

I posen med linolie var der 0,25 l tilbage og i bivoksblandingen 0,45 l.

* Forsøget blev udført udenfor under et halvtag og temperaturen svingede mellem 8-12 grader

lagttagelser og konklusioner af vandtæthedstesten:

Fra posen med linolie dryppede vandet i starten af forsøget rimeligt regelmæssigt, men efter ca. 40 min. var det som om stoffet var mættet.

Herefter var der nærmest intet vandtab, selv trods massering.

Det skal i den sammenhæng nævnes at linolien ved forsøgets start ikke var ordentlig tør, og det kan formodes, at det har påvirket resultatet i en negativ retning.

Parafinolie dryppede jævnt allerede fra forsøgets start.

Siden aftog hastigheden i vandtabet, men efter massering tog den til igen.

Efter 20 timer var alt vandet øbet igennem stoffet.

Det uimprægnede stof syntes i starten ganske modstandsdygtigt overfor vandtrykket, og efter 40 min var der stadig ikke trængt vand igennem.

Det ændredes dog hurtigt, da jeg begyndte at massere på stoffet.

Det begyndte at dryppe kraftigt og efter 15 timer var alt vandet løbet igennem stoffet.

Bivoksblendingen er i mit forsøg en helt klar vinder.

Vandet har på intet tidspunkt regelmæssigt dryppet igennem imprægneringen.

Imprægnering med bivoks og trætjære

Efter gode testresultater besluttede jeg at imprægnere taget af vindskyddet med bivoksblendingen.

Fremgangsmåden var følgende:

Bivoksen smeltedes i vandbad og blev blandet med trætjære.

Blandingsforholdet var en del trætjære til 10 dele bivoks.

Blandingen påførtes med en klud og blev gnedet ind i stoffet.

Herefter opvarmedes bivoksen og blev smeltet ind i dugen med f.eks. et strygejern eller en opvarmet gryde.

For at imprægnere taget skulle der bruges ca. 1 l. bivoks.

Brændbarhed

Jeg lavede også et mindre forsøg hvor jeg testede de imprægnede stoffers brændbarhed.

De imprægnede poser blev holdt ca. 10 cm over et glødende bål, mens jeg iagtog deres antændelighed.

Der var ikke megen forskel.

Det tog mellem 2-4 min. tog det, før varmen fik tag i stofferne, og de begyndte at brænde.

Det linolieimprægnede stof syntes at antændes en smule langsommere end de andre.

Afslutning

Jeg har valgt at lave mit vindskydd i naturmaterialet bomuld.

Årsagen er, at bomuld bedre tåler varme og gnister fra bålet end f.eks. nylon og plastic mv.

Desuden er det netop en del af essensen ved vindskyddet, at man har varmekilden, bålet, ganske tæt på.

Vindskyddet vejer i færdig, uimprægneret tilstand 5,2 kg.

Hertil skal så lægges et evt. myggenet, der kunne være en god investering i forhold til kanofriluftsliv om sommeren.

Mit imprægneringsforsøg viste en høj grad af vandtæthed i bivoksblandingen, men min senere imprægnering af selve vindskyddet viste også at det er en forholdsvis dyr imprægneringsform, 130 kr. for 250 ml bivoks og alene til taget skal der bruges ca. 1 l voks. Det kan derfor overvejes at bruge kogt linolie, der er en del billigere, og som jeg tror kunne have vist lige så gode imprægneringsresultater hvis den havde været helt tør ved forsøgets start.

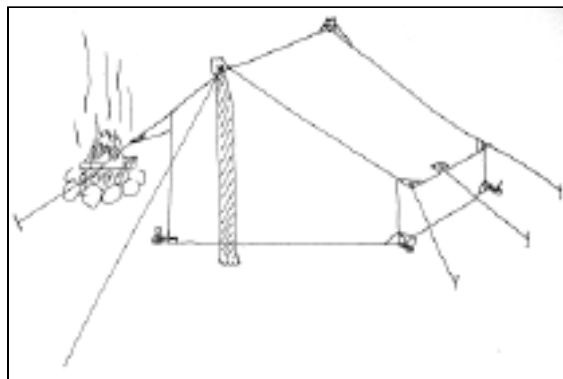
En anden mulighed kunne være at lave hele vindskyddet i det helt vandtætte bomuldsstof, Ventile som dog også er ganske dyrt.

Alt i alt kan jeg konkludere, at det at lave sit eget grej ikke nødvendigvis er nogen billigere løsning end at købe det i butikkerne. Til gengæld er der en utrolig tilfredsstillelse ved at lave sit eget grej og for mig har processen i dette projekt været som, "at se hvor mælken kommer fra". Nu ved jeg pludselig, hvordan mit tøj og andet udstyr er blevet til.

Samtidig har man når man har lavet sit udstyr selv bedre mulighed for at reparere det. Man får et tættere forhold til sit udstyr og værdsætter det mere, og allerede under tilblivelsen sætter det drømmene i gang om fremtidige ture.

Samtidig vil jeg gerne slå fast, at jeg ikke har en eller anden økologisk drøm om, at vi skal lave alt vort udstyr selv til friluftsb brug, men at en del af det, man selv laver faktisk er lige så godt om ikke bedre end det, man køber i en almindelig friluftsb butik.

Dertil kommer, at det faktisk ikke har været muligt for mig at finde et vindskydd i nogen friluftsb butik, jeg kender til.

Thomas Hviid Madsen